

KRYTERIA OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW
Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE
W KLASIE II GIMNAZJUM

1. Poziom wymagań koniecznych (ocena *dopuszczająca*):

- uczeń powinien pamiętać pojęcia podstawowe dotyczące:
 - form życia publicznego, tzn.: partia polityczna, związek zawodowy, fundacja,
 - kultury politycznej: co to jest kultura polityczna, etyka, debata, środki przekazu,
 - praw i wolności człowieka, tzn. katalog praw,
 - przekształceń ustroju gospodarczego w Polsce po 1989 roku, tzn.: podatek, giełda, bank, rynek pracy, bezrobocie, Unia Europejska;
- uczeń powinien rozumieć istotę regulacji prawnych;
- uczeń powinien umieć:
 - rozróżniać postępowanie zgodne i niezgodne z obowiązującymi zasadami;

2. Poziom wymagań podstawowych (ocena *dostateczna*):

Uczeń opanował treści na ocenę dopuszczającą oraz:

- uczeń pamięta:
 - podstawowe prawa i wolności człowieka: prawa ekonomiczne, socjalne, polityczne,
 - rodzaje partii politycznych, tzn.: partie liberalne, konserwatywne, chrześcijańskie,
 - zna partie rządzące aktualnie w Polsce: opozycję i koalicję,
 - zna pojęcia: petycja, skarga, inflacja, prywatyzacja, papiery wartościowe, giełda akcyjna,
 - umie dokonać podziału podatków na: bezpośrednie i pośrednie, podatek od osób fizycznych,
 - rozumie mechanizmy funkcjonowania gospodarstwa domowego;

3. Poziom wymagań na ocenę *dobrą*:

Uczeń posiada kompetencje określone w punkcie 1 i 2 oraz:

- uczeń pamięta pojęcia związane z procedurą obowiązującą w instytucjach i urzędach, pamięta podstawy prawne i procedury obowiązujące podczas podejmowania indywidualnej działalności gospodarczej;
- rozumie rolę konstytucji i innych praw, np. prawa człowieka i podstawowe zasady organizacji i działania własnego przedsięwzięcia gospodarczego;

4. Poziom wymagań na ocenę *bardzo dobrą*:

Uczeń posiada kompetencje opisane w punktach 1-3 oraz:

- uczeń pamięta:
 - prawa człowieka, prawa i obowiązki obywatelskie,
 - normy moralne obowiązujące w życiu publicznym, np. cechy dobrego polityka,
 - pojęcia dotyczące przekształceń gospodarczych w Polsce po 1989 roku;
- rozumie:

- znaczenie tolerancji oraz prawa do prezentowania własnych poglądów,
- sens gospodarowania racjonalnego, zgodnego z prawem;
- umie wykazać się postawą otwartości i dialogu wobec osób mających inne zdanie;

5. Poziom wymagań na ocenę *celującą*:

Uczeń posiada kompetencje określone w punktach 1-4 oraz:

- wykazuje się wiedzą i umiejętnościami wykraczającymi poza program;
- przeprowadza wywiady w regionie, przygotowuje gazetki, debaty, wnioskuje.

6. Poziom wymagań na ocenę *niedostateczną*:

- uczeń nie opanował materiału na ocenę dopuszczającą przewidzianego w programie wiedzy o społeczeństwie dla klasy II gimnazjum.

KRYTERIA OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW
Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE
W KLASIE III GIMNAZJUM

1. Poziom wymagań na ocenę *dopuszczającą*:

- uczeń nie opanował w pełni treści podstawowych, przewidzianych w programie;
- uczeń rozumie pojęcia:
 - państwo, konstytucja,
 - zna strukturę władzy centralnej: władzę wykonawczą, ustawodawczą i sądowniczą,
 - pamięta, kto sprawuje władzę wykonawczą, a kto ustawodawczą i sądowniczą;
 - wie, kiedy Polska przystąpiła do UE
 - zna organizacje do których należy Polska
 - zna podstawowe zasady życia gosp.

2. Poziom wymagań na ocenę *dostateczną*:

Uczeń posiada kompetencje określone w poziomie 1 oraz:

- zna pojęcia: władza państwowa, obywatelska, prawo cywilne, zasada ziemi, zasada krwi, opozycja, referendum, koalicja, praca, dobro materialne;
- potrafi wymienić:
 - formy i cechy państwa,
 - zasady ustroju RP: suwerenność narodu, podział władzy, pluralizm polityczny, państwo prawa, cechy państwa demokratycznego,
 - odróżnia państwa o ustroju demokratycznym od państw niedemokratycznych,
 - podstawowe wolności i prawa człowieka;
- uczeń rozumie:
 - różnice między konstytucją a ustawą zwykłą,
 - jakie są granice wolności oraz, że oprócz pracy obywatel ma też powinności wobec państwa i środowiska, w którym żyje,
 - różnice między władzą wykonawczą a ustawodawczą,
 - podział zadań między organami władzy samorządowej a władzą centralną,
 - gospodarowanie jest procesem ciągłym i polega na produkcji dóbr, ich wymianie i konsumpcji,
 - praca i umiejętności człowieka są warunkiem rozwoju jednostki i społeczeństwa,
 - współpracować w grupie, wymieniać poglądy;

3. Poziom wymagań na ocenę *dobrą*:

Uczeń posiada kompetencje określone w poziomie 1 i 2 oraz:

- uczeń potrafi:
 - ustalić podobieństwa i różnice w sprawowaniu władzy w monarchii konstytucyjnej i republice,
 - wyrazić dezaprobatę wobec naruszania zasad demokracji przez władze państwowe i obywateli,
 - posługiwać się tekstem konstytucji RP,

- wymieniać uwagi, uzasadniać swoje wypowiedzi,
 - napisać skargę i zna procedury dochodzenia swoich praw,
 - rozróżnić prawa i wolności, które mogą być ograniczone w warunkach określonych prawem i te, które nie podlegają żadnym ograniczeniom;
- uczeń zna i rozumie:
- różnice między państwem totalitarnym a autorytarnym,
 - sytuację jednostki w obu systemach politycznych,
 - mechanizmy funkcjonowania państwa demokratycznego,
 - zna układ treści konstytucji RP,
 - rozumie zasadę pomocniczości państwa,
 - uprawnienia konstytucyjne władzy centralnej (Sejm, Senat, Rada Ministrów, Prezydent);

4. Poziom wymagań na ocenę *bardzo dobrą*:

Uczeń posiada kompetencje opisane w poziomie 1, 2 i 3 oraz:

- potrafi ocenić swój stosunek do innych ludzi;
- potrafi ocenić realizację praw człowieka w Polsce i we współczesnym świecie;
- ocenia wartości własnych wypowiedzi i wypowiedzi swoich kolegów;
- potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną do oceny problemów, które są rozwiązywane przez władze samorządowe i centralne (na wybranych przykładach);
- wykazuje postawę krytyczną wobec łamania praw i wolności obywateli;
- umie samodzielnie dokonywać porównań i ustalać wnioski.

5. Poziom wymagań na ocenę *celującą*:

Uczeń posiada kompetencje opisane w poziomie 1-4 oraz:

- wykracza wiedzę i umiejętnościami ponad program;
- samodzielnie zdobywa wiedzę na temat wybranej dziedziny życia społecznego;
- działa na rzecz swojego środowiska.

6. Poziom wymagań na ocenę *niedostateczną*:

- uczeń nie opanował materiału na ocenę dopuszczającą przewidzianego w programie wiedzy o społeczeństwie dla klasy III gimnazjum